

Politični ogled.

Jugoslavija. V Beogradu se je zopet selo 30. t. m. Narodno predstavništvo. Parlament bo razpravljalo o drugem čitanju volilnega zakona in o volitvah poslancev v ustavotvorno skupščino. Pri občinskih volitvah v Srbiji so zmagali radikali (KZ) v 20 občinah nad vsemi drugimi strankami. V Beograjski občinski zastop so se izvršile volitve. Izvoljenih je bilo veliko komunistov, ki so pa izjavili, da smatrajo predpisano prisego pred vstopom v občinski odbor kot nekaj postranskega. Vsled te komunistične izjave je zagrozil notranji minister, da bo razveljavil volitve in razpisal nove. V Srbiji namerava jo razveljaviti vse komunistične mandate. Jugoslavija, Čehoslovaška in Romunija so sklenile takozvano balkansko zvezo, katero imenujejo malo entento. Naše čete so začele hud boj proti arnavtskim roparjem, ki so vdrl v naše ozemlje. Roparske tolpe so povsod v pobegu pred našimi četami, med katerimi se odlikujejo Slovenci.

Italija. D'Annunzio je odposlal v Rim posebno odposlanstvo, ki naj bi izposlovalo pri vladi proglasitev neodvisnosti mesta Reke.

Poljska. Ko so bili ruski boljševiki že tik pred Varšavo, je zbrala poljska vojska vse svoje sile in podvzela proti rdeči armadi zmagovalno protiofenzivo. Ruska armada se je morala daleč umakniti pred Poljaki. Poljske protiofenzive je sedaj konec. Listi poročajo, da so zbrali Rusi nove vojaške sile krog Brest Litovskega in da bodo začeli sedaj oni z novo ofenzivo napram Poljski. Rusko desno krilo, ki je kljub poljskim napadom se vedno obdržalo v Galiciji, je začelo sedaj napad na Lvov, ki je ogrožen. Rusi mislijo prodirati v smeri proti Preemyslu, katera Poljaki utrjujejo. Vojna poročila tudi javljajo, da so boljševiki porazili armado protiboljševskega generala Wrangla, ki je napadel rdeče čete iz Krima. Rusi in Poljaki so sedaj v dogovoru, da bi začeli mirovna pogajanja v Rigi.

Kmetska zveza. Naznanila.

Shodi Kmetske zveze. V nedeljo, dne 3. septembra v St. Lenartu pri Veliki Nedelji porani maši (Zebot) in pri Sv. Miklavžu pri Ormožu po rani službi božji (Krajne), popoldne ob treh v Središču v Društvenem domu (govorniki iz Maribora). Viničarski shod bo 8. septembra t. l. v Svetinjah.

Skale. Na praznik dne 8. septembra t. l. se vrši pri nas shod Kmetske zveze na katerem govori nadrevizor Vladimir Pušenjak in drugi govorniki.

Poročila.

St. Danijel na Koroškem. Kmetska zveza je na Koroškem zopet stopila korak naprej. V St. Danijelu pri Prevaljah se je ustanovila dne 22. avgusta Kmetska zveza, ki smo si jo že dolgo želeli. Udeležba je bila nepričakovano lepa. Govornik M. Krajnc je pojasnil politični položaj in program naše Kmetske zveze. Izvolil se je krajevni odbor: Predsednik Mihael Kumprej; odborniki: Simon Sonjak, Pavel Senica, Primož Kert, Andrej Sumnik, Fr. Božič, Rup. Kostwein. Upamo, da bo novoustanovljena Kmetska zveza tako marljivo delovala, kakor njene sosedne v Prevaljah, Guštanju in Kotljah.

Okrajni sestanki zaupnikov so se pretekli teden ob obilni udeležbi vršili v Soštanjskem, gornjegrajskem in vranskem okraju. Najboljši možje posameznih občin so se zbrali in dogovorili o podrobnem organizacijskem delu. Pokazalo se je, kako potrebni so taki sestanki in kako jih naši zaupniki naravnost žele. Sestanki pa so pokazali tudi disciplino in postrtovnost naših zaupnikov, ki so prišli po več ur daleč, vztrajali več ur pri razgovoru, in obljubili se tudi v bodoče redno udeleževati okrajnih zborovanj.

Shoda zaupnikov KZ v Celju in v Konjicah sta lepo uspela. Na obeh sestankih se je razpravljalo o naši politični organizaciji in o važnih pripravah za bližnjo bodočnost. Shodu v Celju je predsedoval župan Davorin Krajnc, v Konjicah pa arhidiakon mil. g. Hrastelj. V Celju se je sklenilo, da se naj vrši konec septembra, ali začetkom oktobra velik shod KZ za cel celjski sodni okraj. Na obeh sestankih so se sprejele resolucije gospodarskega pomena.

Zborovanje zaupnikov Kmetske zveze v Rogatcu za rogaški okraj se je dne 24. avg. lepo obneslo. O političnem položaju, o pripravah za volitve in o organizaciji stranke je poročal odposlanec Kmetske zveze iz Maribora. Navzoči so bili najuglednejši možje rogaškega okraja. Protest proti načinu žigosanja živine in vozov, ki je bil sklenjen na shodu, je bil odposlan vladi in Slovenski ljudski stranki v Ljubljani. Shod zaupnikov Kmetske zveze za kozjanski okraj, ki se je vršil dne 25. avg., je bil dobro obiskan. Shodu je predsedoval g. Lovrec iz Podčetrka. Poročila sta tajnik Zebot in g. Bosina. Izvolil se je okrajni odbor Kmetske zveze za kozjanski okraj, ki ima nalogo, da izvede krajevne organizacije naše stranke po vseh župnijah in občinah. Zbor je sklenil celo vrsto važnih resolucij.

Slovenci širite naše liste!

Mladinska organizacija.

Zene in dekleta.

Na Gori pri Sv. Petru nize Maribora bo na rožnivo shod, dne 3. oktobra t. l., ženski in dekliški tabor za gornje Slovenske gorice.

V Slivnici pri Mariboru bo dne 12. t. m., popoldne po večernicah sestanek Dekl. zveze. Govori g. urednik Januš Golec.

Sv. Križ na Murskem polju. V nedeljo, dne 5. t. m., bo pri nas shod dekliških zvez ljutomerskega okraja. Ob 10. uri cerkveni govor; po slovesni sv. maši zborovanje v Slomšekovi dvorani. Po večernicah gledališka predstava.

Mladenkam in ženam kozjanske dekanije! Dne 8. t. m. je pri Sv. Križu pri Planini za gornji del dekanije dekliški shod, dne 10. t. m. pa se vrši enak shod na Stari Gori pri Podsedri za spodnji del dekanije. Dekleta, skrbite, da bota shoda številno obiskana, kakor se je vršil že lansko leto krasen shod na Svetih gorah. Pripravite se za deklamacije in govore! Poživite dekliško organizacijo tudi v kozjanski dekaniji! Ustanovile si bota župnijske odbore in dekanjski odbor. Oglasite se tudi mladenke sosednih župnij!

Ženski shod pri Sv. Urbanu pri Mariboru. Lepo število se nas je zbralo zadnjo nedeljo, 29. avgusta, pri Sv. Urbanu nad Mariborom. Prišlo smo dekleta in žene iz Kamnice, Maribora, od Sv. Križa, Sv. Jurija ob Pesnici, Selnice, Sv. Jakoba in Jarenine. Cerkevni govornik g. M. Krajnc nam je pokazal, kako mora Marijino družbenico krasiti notranje krščanstvo, ki pa se mora tudi na zunanji kazati zlasti v delih ljubezni do trpečega bližnjega. Po sv. opravi se je Orlica od Sv. Križa, s. Angela Večernik, otvorila žensko in dekliško zborovanje. Govorile so: Matičič Ivana, Pušnik Cecilija, Matičič Jozefa, Hiter Antonija, Strnač Elizabeta, vse iz Kamnice; Orlice od Sv. Križa: Micka Tepeh, Otilija Čepe; iz Maribora članice Stokovne zveze: Zalka Kuplen in Magdalena Lubej; iz Selnice: Marija Urbas in Terezija Rebernik; od Sv. Jurija ob Pesnici: Verona Kukovec; od Sv. Jakoba v Slov. gor.: Julka Rotman; iz Jarenine: Malika Pavalec. Govorile so o verski in narodni zavesti, o Marijini družbi, Dekliški zvezi in Orlici, o političnih pravicah ženske itd. V imenu moških članov Stokovne zveze v Mariboru je zborovale pozdrazil I. Ver. G. kaplan Baznik je razjasnil razloček med Orlom in Sokolom, domači g. župnik Božiček posebno poudarjal ljubezen do domače grude, ki so si jo ravno v mariborski okolici prisvojili tuji in ki jo morajo slovenski sinovi s svojo marljivostjo in delavnostjo zopet priboriti nazaj; urednik Krajnc je opozoril na državno misel jugoslovansko, ki se krije sedaj z narodno mislijo in v kateri morajo slovenske matere vzgajati svoje otroke. Zaključil je zborovanje z željo, da se po vseh obmejnih župnijah mariborske okolice osnujejo in pričnejo zopet delovati župnijske Dekliške zveze in da bi se drugo leto zopet še v večjem številu zbrali k dekliškemu in ženskemu taboru pri Sv. Urbanu.

Ženski in dekliški tabor na gori Oljki dne 29. avgusta se je izborna obnesel. Navzočih je bilo več kot 2000 žen in deklet iz Savinjske in Saleške doline. V natlačeno polni cerkvi je šentiljski župnik govoril o predmetu, da je brezverna žena nesreča za družino in narod, da pa je verna žena največja dobrotničica človeštva in prava čudodelnica. Sv. mašo je daroval p. Kerubim, gvardjan iz Nazarija, z asistenco. Pred cerkvijo se je takoj po maši začel tabor, katera so se tudi v obilnem številu udeležili fantje in mošje. Otvoril je tabor polzelski župnik g. Jodl. Vodi pa je zborovanje prav spretno mladenka Tereza Sketa iz Braslovč, ki je pozdravila vse navzoče, posebno g. poslanca dr. Hohnjeca, v imenu braslovškega okrožja dekliških zvez. Nato je povzel besedo g. narodni predstavnik, ki je govoril eno uro o našem političnem položaju. Govor je napravil na poslušalce najboljši utis, da so utihnili tudi nekateri boljševiško navdahnjeni fantje, ki so začetkom shoda nekaj časa zabavljali. Dotaknil se je vprašanja ženske občinske volilne pravice, povišanja železniških tarifov, izvoza jelja, carine, prostega izvoza blaga, osrednje zadruge, proračuna finančnega ministra in pa samouprave Slovenije, katero hočejo z vsemi močmi za braniti naši lažidemokrati, ki paktirajo s srbskimi odvetniki in verižniki. Nato so nastopile razne žene in dekleta. Jure Marija iz Soštanj je govorila o dveh kulturnih silah, ki se pojavljata v Jugoslaviji: bogoslovce Karo iz Vranskega je pozdravil tabor v imenu Dijaške zveze, ki je pred kratkim tudi tukaj zborovala. Žena Marija Sketa iz Braslovč je na dolgo razpravljala vrline dobre žene, Nežka Pere iz Celja je govorila o važnosti volilne pravice za žene in o liberalnem časopisu. Salamon Marija (Vransko) je poudarjala, da je mnogo deklet pokvarila vojska, pa da hočejo vsa poštena dekleta, ki so še ostala, se okleniti križa. Križan Urša (Galicija) je govorila dekletom o važnih dolžnostih, ki jih zahteva današnji čas od njih. Petrin Marija (Rečica) je poudarjala važnost kongregacij, ki so temelj vsega našega organizatoričnega dela. Javoršek Marija (St. Peter) je poudarjala apostolsko delovanje med tovarišicami; Lukman Zofka ((St. Jurij ob Taboru) je protestirala proti odpravi ženske volilne pravice za občine; žena Map Kristina (Vransko) je vzpodbujala navzoče k večji kršč. odločnosti, neustrašnosti in srčnosti, Slander Anica (Braslovč) je poudarjala važnost dekliških zvez; Mogel Marija (Braslovč) pa važnost orliške organizacije. Zaključila je shod predsednica, ki je še prav

posebno opozorila na sirovost, ki vlada zdaj med nami, in katere so tudi v veliki meri krivi liberalni časopisi, ki zdaj rastejo kot gobe po dežu, kateremu časopisu pa moramo napovedati boj do skrajnosti. — Sprejela se je na shodu enoglasno sledeča resolucija: Tabor na gori Oljki pri Braslovčah, na katerem se je zbralo dne 29. avgusta 1920 več kot 2000 žen in deklet iz cele Savinjske in Saleške doline, z vso odločnostjo ugovarja proti nameravani nakani, odpravi ženske občinske volilne pravice, katero je že najvišja avtoriteta v Jugoslaviji, Njih Visočanstvo prestolonaslednik potrdil. — Posebno veliko navdušenje je vzbudil tudi pozdrav g. župnika Vračka iz St. Ilje, ki je pozdravljal v imenu obmejnih Slovencev vrle Savinjske in Saleške ženske in popisal v kratkih besedah obmejne boje.

Orli.

St. Lenart v Slov. gor. Naš Orel in tudi vse mladenke se udeležimo dne 8. septembra slavnosti v St. Ilju. Vabimo tudi druge, da se nam pridružijo.

Ljutomerski Orel je podelil častno članstvo ž. g. p. Pavcu, administratorju admontskih posestev v Gornji Radgoni, v priznanje zaslug, ki si jih je stekel ta gospod za ljutomerskega Orla, posebno ob priliki zasedbe Radgone po Nemcih, ko je na lastno odgovornost tri dni prehranil legijo in ljutomerske Orle, ki so prihiteli braniti in stražiti našo mejo. — Cestitamo!

Sv. Miklavž pri Ormožu. Mladina pri Sv. Miklavžu priredi v nedeljo 5. t. m. orlovsko prireditve s sledečim sporedom: 1. ob 9. uri v Vuzmetinjah sprejem središkega in ljutomerskega Orla; 2. ob 10. uri služba božja; 3. po službi božji ustanovitve orlovskega odseka za Sv. Miklavž; 4. Ob pol dveh večernice; 5. po večernicah telovadba Orlov. 6. Po telovadbi igra „Pravica se je izkazala“, 7. srečolov. Med prireditvijo in v odmorih igra svetinjska godba in poje mične pesmi domači moški in mešani pevski zbor.

Sv. Vid na Planini. V nedeljo, dne 29. avgusta, se je ustanovil pri nas Orel. Prišlo je prav mnogo fantov tudi iz drugih far. Zborovanje je vodil ž. g. župnik, ki je v navdušenem govoru pozdravil goste: dr. Kržana iz Ljubljane, potem zastopnika rajhenburškega Orla, posebno pa brate Orle od St. Jurija, ki so krasno izvajali proste vaje. Navdušenje je bilo veličansko. Javilo se je do sedaj k novemu odseku 42 članov.

Tedenske novice.

V St. Ilji! Na praznik dne 8. septembra vse v St. Ilji na prireditve obmejnih Slovencev! Iz Slovenskih goric naj pridejo udeleženci na okrašenih vozovih. Slavnost se vrši ob vsakem vremenu. — Mariborčani se peljejo na šentiljsko slavnost s posebnim vlakom, ki vozi okoli 10. ure dop. Kdor pa te da ne more, pa se naj pelje iz Maribora z mešanim vlakom, ki vozi okoli 1. ure popoldne proti St. Ilji. — Telovadišče v St. Ilji bo na nekdanjem posestvu nemške Südmarke blizu Slovenskega Doma. — Vsi, ki ste se leta 1910 udeležili otvoritve Slovenskega Doma, prihitite na malo Gospojnico v te obmejno trdnjavo!

† Župnik Valentin Kropivšek. V Framu je dne 28. avgusta t. l. v starosti 41 let umrl tamošnji župnik ž. g. Valentin Kropivšek. Rajni je bil blag in miren značaj in marljiv delavec na polju narodnostnega boja. Kot duhovnik in dušni pastir je bil vzor svečenik. Svetila mu večna luč!

Razmejitvena komisija, ki ima svoj sedež v Mariboru, se vozi in pregleduje naše obmejne kraje. Doslej še ni nič odločila glede meje.

Naši zavedni Korošci se kljub nemškim hujskarijam držijo prav dobro in odločno na slovenski strani. Nemci so skušali zadnje dni prirediti več shodov kakor: v Grebinju, Borovljah itd. Ti shodi so pa Nemcem izpodleteli, ker je večina slovenskih udeležencev sploh onemogočila zborovanje nemških agentov in hujškad. Naše stanje na Koroškem se v zadnjem času razvija zelo ugodno za Jugoslavijo. Ni nobenega dvoma, da bomo prodrli pri ljudskem glasovanju z ogromno večino.

Mučeništvo Slovencev v italijanskih ječah. Neke oseba, ki se je nahajala v ječah v Raki, kjer se šopiri zloglasni pustolovec d'Annunzio, je o mučeništvu Slovencev v reskih temnicah podala sledečo uradno zabeleženo izpoved: „Postopanje s Slovenci v reskih ječah je zverinsko. Od doma ne smejo dobiti nobene hrane, umirajo gladi. Pretepanje jetnikov po temnicah je na čemernem redu. Pretepanje jih z železnimi palicami. Skoro vsak dan odvedejo v bolnišnico kakega do smrti pretepanega Slovence. Slovenci so zaprti v grozljivih podzemeljskih, mračnih temnicah, kamor ne prisije noben solnčni žarek. Temnice se nahajajo po dva metra pod zemljo; so polne blata in nesnage. Jetniki morajo opravljati svoje potrebe na tla v temnicah. Opoldne, kadar delijo skrajno piclo odmerjeno hrano, se začne tudi pretepanje. Mnogo jetnikov je izginilo iz ječ brez vsakega sledu. Radi pretepanja in gladi pomeje neverjetno veliko število teh nesrečnih jetnikov, kateri so zaprti samo vsled tega, ker so Slovenci.“

Prijeta tatvinska družba. Od Sv. Bollenka v Slovenskih goricah nam pišejo: Vendar enkrat se je posrečilo roki pravice, vjeti nevarno tatvinsko družbo, namreč zloglasno Arnušovo družino na Pesjaku, očeta s sinovi vred. V soboto dne 21. t. m. je bilo vloženo pri mlinarju Potrču v Janeževcih; pa ravno tak dan so bili Arnuši v mlino in domači so opazili, ka-

ko so si skrbno ogledovali vrata in ključavnice. Ko so torej izginile kokoši, je seveda prvi sum padel na Arnušo, in tudi po vsej pravici. Ko je namreč orožnik stopil v njihovo hišo, se je ravno lepa kokoš prazila v ponvi, dve drugi pa so se le skubili. Dokaz je bil tukaj, kajti niso mogli; zato so se vsi Arnuši spustili v beg, najbolj oče, znan star grešnik. Orožnik je streljal za njimi, na 500 korakov je zadel enega sina, da je padel. Zdaj so se ustavili tudi drugi in roka pravice jim je priskrbel drug bolj varen dom. Skoda samo, da je glavar vseh tukajšnjih tatov še prost! Toda mi fantje smo se zakleli, da ne mirujemo prej, kakor da zasačimo še tega hudobca. Skoda nam je napravil že dovolj; pa pride še ura, ko bo tudi njemu odklenkalo, in ta ura menda ni več daleč. Zadeči Arnuš je med tem umrl v ptajski bolnišnici. Mogoče, da bo njegova smrt drugim številnim tatovom v svarilo.

Novice od Sv. Jerneja pri Ločah. Pred kratkim je jutraj ob 4. uri udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Simona Korošec, po domače Bezgeta na Ličnici. Zgorelo je veliko sena, ravno omlatni ječmen in stroji. Živino so dobri sosedi rešili. — Pri kopanju se je v Posekovem ribniku utopil 23 let stari posestniški sin Jernej Zlambergar. — Ni še dolgo tega sta nas obiskali dve lepi storklji in mislili na Rubinovi hruški prenočiti. Toda eno je zvečer v mraku doletela smrt iz puške. — Da bi se izognili porotni obravnavi in „pošteno“ zaslužili kazni za svoje tatvine, so Ciril Pirš in dva njegovih prijateljev pobegnili v Nemško Avstrijo. Z njimi je izgubila tukajšnja „Samostojna“ tri goreče apostole, ki jih ne bo mogla nadomestiti z enakimi.

Važno za vojsake. Opozorjamo vnovič vse, ki prejmejo pozivnico, da se naj javijo polkovni okrožni komandi radi aktivne vojaške službe, da si naj pri- skrbijo prej se potrdilo, da so res že služili aktivno ali v avstroogrski ali v jugoslovanski vojski. To potrdilo izstavi pristojni občinski urad; potrdilo mora biti opremljeno z občinskim pečatom in podpisom od župana in od treh odbornikov, vsebovati mora ime vo- jaka, rojstno leto, pristojno občino, polk ali zavod, pri katerem je služil, in čas službe (od dne do dne). Potrdilo mora biti pisano na pol polu papirja s črni- lom. Družinski list pa dobi vsak vpoklicani pri žu- pijskem uradu.

V kn. šk. dijaško semenišče so sprejeti: Janez Preskar iz Pišec, Anton Tolaš iz Dobove, Janez Rojč od Sv. Lovrenca v Slov. gor., Frano Bohaneč od Sv. Križa pri Ljutomeru, Jožef Zelnir iz Makol, Franc Klasinc in Stefan Horvat iz Cirkove. — Op. V zankazniku lav. Skofije št. 6 je take opomba: Ker je še zmeraj velika draginja in ker kn. škol. di- jasi semenišče ne more izhajati s svojimi dohodki, se opo- zorijo starši, da bodo morali plačevati za vsakega go- jenca mesečno 200 K naprej ali v denarju, ali pa če je le količnik mogoče v živilih vsaj polovico. Če pa bi padle cene živilom, se bodo prispevki znižali že med letom.

Ples ni brez truda in telesnega napora. Prav potijo se marsikateri plesavci, v znoju se kar kopa- jo. Ko je videl v dravski dolini moder mož, kako se v krmi potijo plesavci in plesalke, je zamrmral pri svoji četrtinki: „Kaj bi le vsi ti rekli, ko bi jih na- njivi ali na škodnju tako k delu priganjal?“ Prav je pogodil. Tam, kjer bi si sebi, družbi in državi z de- lom pomagali, tam ne bi ubogali tako vstrajno, kakor zapeljivega škripača s harmoniko. — Pametni krč- marji malo cenijo ples. Plesavci manj pijejo in če pi- jejo na vroče, si škodujejo svojemu zdravju. Dobro, pristno kapljico stojijo gostilne že tudi brez har- monike. Ples hasne le čevljarju in dela veselje — pe- kla.

Gospodarstvo.

Anton Pava.

K živinorejski enketi.

ML

Licencovanje bikov je stara in v bivši Avstriji je bila edina ali vsaj najvažnejša praktična ustanova za pospeševanje živinoreje. Slonelo je do sedaj na glupem nemškem formalizmu in plemenska vrednost bika se je istovetila z njegovo zunanjo lepoto in pra- vilnostjo barvnih lis ali nians (sprememb), ter spo- polnjevala morebitni živahnosti in plodovitosti pri skakanju. Za bodočnost je potreben temeljit preobrat v naziranje, kako naj bo omogočeno licencovalni ko- misiji res prav in čim najbolj zanesljivo presoditi res- nično gospodarsko lepoto in pravo plemensko vred- nost predstavljenega plemenjaka. Če sprejmeš člove- ka v službo in ga hočeš postaviti na posebno odgo- vorno mesto, se ne zadovoljiš le z utisom, ki ga nate- napravi, marveč zahtevaš spričevala o solanju, po- pis dotedanega življenja ter mnenja njegovih dote- danjih gospodarjev. Vse to mora zahtevati v drugi licencovalna komisija tudi pri bikih in drugih ple- menskih samcih, kajti le-ti zavzemajo najbolj odgo- vorna mesta v živinorejskem napredku in od njih za- visi v največji meri hitrost dela ter zanesljivost us- peha.

Licencovanje bikov in plemenskih samcev sploh, premovanje živine in takozvane sejme za plemensko živino bi bilo prirojni istočasno, oziroma spojiti skup. Licencovalna komisija mora spoznati bikovo mater in morebiti tudi njegovo babico in očeta, ter imeti prili- ko presoditi bikove potomce osobito dotle, dokler ni upati na redno vodstvo in zanesljivost rodovnikov ali drugih zapiskov, iz katerih bi bilo posneti bikovo ple- mensko vrednost z ozirom na pododovanje koristnih lastnosti. Vrednost plemenskega bika zavisi od del

gosti in čistosti njegove krvne črte ali po domače re- čeno od starosti rodovine, seveda s predpogojem, da se slednja v danih krajevnih razmerah odlikuje po svojih koristnih lastnostih. Čim starša in po krvi ze- načenejša je rodovina, tem zanesljivejša in v tem več- ji meri bo bik prenašal vse koristne lastnosti svoje rodovine na potomce — odtod izvira manjša križanja domače živine s tujimi pasmami, čim se je prezrlo v- pliv krajevnih razmer kot najodločilnejšega činitelja na vse pojave življenja. Mi nimamo starih, po krvi zenačenih in po posebnih koristnih lastnostih se od- likujočih rodovin med našo živino, zato moramo ra- čunati s takozvano „individualno potenco“ (njemu la- stna moč) pri plemenskih živalih, kot činiteljem, ki je do gotove meje silnejši od krajevnih razmer in s ka- terim so delali vsi oni, ki so ustvarjali nove ali iz- boljševali stare pasme. Če more licencovalna ali pre- movalna komisija spoznati individualno potenco (nje- mu lastno moč) bikove matere glede koristnih last- nosti in presoditi, je-li predstavljeni bik podedoval po materi vse one zunanje znake, ki se več ali manj s temi lastnostmi spajajo — kar je posebno važno pri prvokratnem licencovanju in premovanju mladih bik- ov — ter končno se prepričati, je-li bik te znake prenesel tudi na svoje potomce, tedaj se le si more napraviti pravo sliko o bikovi plemenski vrednosti, oziroma njegovi individualni (njemu lastni) moči gle- de prenašanja koristnih lastnosti.

Spojitve licencovanja, premovanja in plemens- kega sejma je neobhodno potrebna osobito v primeru, če se bodo delile ob priliki licencovanja posebne „vzdrževalne nagrade“ starejšim bikom, ki odprav- ljajo svoje delo že nad navadno predpisano dveletno dobo. Nagrade vreden je le bik, ki se odlikuje po sil- ni individualni potenci (njemu lastni moči) v prena- šanju koristnih lastnosti na potomce, ne pa bik, ki opravlja le delo navadnega, čeprav prav plodovitega skakača in ki zato živinorejskemu napredku sam za- se prav nič ne koristi. Da more komisija to preso- diti, ji mora biti predstavljeno primerno število nje- govih moških in ženskih potomcev, ter vsaj njegova mati, ako se je komisija ne spominja povsem dobro že iz prejšnjih let. Kratko povedano: ob priliki li- cencovanja se mora vršiti krajevna živinska razsta- va in se zato lahko ob tej priliki razdelijo razpolo- žljive nagrade tudi kravam in teletom, merjascem in svinjam, ovnom in ovcam, zrebem in kobilam in vse- mu drugemu drobižu, ki prihaja pri kmetijskem na- predku in premovanju v poštev.

V bodočnosti prirejam torej redno krajevne, okrožne, deželne in državne kmetijske razstave, in premujmo in licencujmo ob takih prilikah vse, kar je premovanja ali licencovanja vredno. Razstava naj bo vezana na določen okoliš, kraj pa se naj vsako leto menjava. Ločeno delo različnih komisij znamenja tra- tenje denarja, ker vsaka komisija nekaj stane, naj že potuje na račun države ali dežele ali okraja ali občine. Ni prav nobenega povišja, da bi se morale kobile premovati le na konjskih razstavah, ali da bi se morali biki licencovati le spomladi in druga živi- na premovati le v jeseni — čim imamo pred očmi le cilj, ki ga zasleduje ves kmetijski in živinorejski na- predek, namreč zvišati neposredni užitek in z njim kmetško blagostanje: zunanji blesk najsiho pri ljudeh ali pa pri živini, omamlja liki sreča sicer oči naiv- nežev in prislepri kedaj temu ali onemu tudi neko- liko pravega užitka, vendar je v splošnosti zavreči, ker nima trajnosti in zida na omejenost ali neumnost gotovega števila sobratov.

Kupec plemenske živine si na razstavah ogle- da razne premovane (licencovane) živali, jih primer- ja med seboj in kupi najboljšo — če so napredaj. Ži- vinorejec, ki je dobil nagrado ali vsaj „pohvalno pri- znanje“, ima upanje, da bo žival na razstavi, zdru- ženi s plemenskim sejmom, dražje prodal, kakor pa doma iz hleva. Zato je dan ali dneve razstave in li- cenciranja objaviti pravočasno v vseh listih. Tak dan tvori praznik za vse živinorejce v dotičnem razstav- nem (licencovalnem) okolišu in vabilo na izlet vsem kupecem ali ljubiteljem lepe živine. Na razstavah se človek lahko veliko nauči — zato je tudi za vsako razstavo plemenske živine delati največje reklamo v vsej pokrajini in državi, ter tako pripomoči do čim največje udeležbe živinorejcev, kupcev in ljubiteljev napredka.

Zivinorejci, pozor pred slinovko in parkljevko!

Da se prepreči prenos kužne živinske bolezn- slinovke in parkljevke iz nemške Koroške in nemške Štajerske v Slovenijo, je izdala deželna vlada za Slo- venijo v Ljubljani naredbo:

Dognano je, da je več okrajev Koroške in Sta- jerske, ki pripadajo Nemški Avstriji, zakuženih po slinovki in parkljevki. Ta kužna bolezen se nagloma širi in je zelo nevarna živinoreji.

Zakuženi so skoro vsi okraji Koroške in Sta- jerske, ki pripadajo Nemški Avstriji, zlasti okraji: Sv. Vid Spital, Wolfsberg in Smohor na Koroškem, Judenburg, Hartberg, Nemški Lonč, Gradec in Lip- nica na Štajerskem.

Da se prepreči prenos te nevarne kužne bole- zni v Slovenijo, zlasti v naše obmejne okraje, se do- ločajo sledeče varnostne odredbe:

1. Strogo je prepovedan vsak uvoz parkljate živine kot goved, ovc, koz in prašičev bodisi po že- leznici ali drugače iz vseh krajev Koroške in Sta- jerske, ki pripadajo Nemški Avstriji.

2. Prepovedan je vsak promet s parkljato ži- vino iz glasovalnega pasu B v pas A in tudi s pas- ma.

3. Osebam, ki prihajajo po svojem poklicu v do- tiko s parkljato živino, torej: mesarjem, kralcem, go- stilničarjem, živinskim trgovcem, rezarjem, konjačem itd., katerih bivališče je v enem navedenih političnih okrajev Nemške Avstrije, je strogo prepovedano, ho- diti v Slovenijo od vasi do vasi ali od dvorca do dvor- ca v kakršenkoli namen.

Za prestopke te naredbe so določene zelo ostre kazni. Naše kmetško ljudstvo naj vsak tozadevni pre- stopok v svojo lastno korist nemudoma naznani ob- lasti.

Posestniki mariborske okolice pozor! Se enkrat opozorjamo na vелеvažni shod, ki ga priredi prihod- njo nedeljo, 5. septembra Kmetijska podružnica v dvorani okrajnega zastopa (Koroška cesta). Začetek ob 9. uri dopoldne. Gospod inženir, ki vodi napeljevo električne sile iz Fale in vsi inštalacijo v mestu, bo okoliškim posestnikom sam razložil vse, kar jim je treba vedeti, da si tudi morejo dati napeljati električ- no moč na svoja posestva. S to močjo se bo dalo raz- svetljevati vse hišne prostore, goniti vse vrste stro-jev, bkati perilo i dr. Potemtakem je uporaba falske električne sile za vsakega posestnika mariborske o- kolice največjega pomena; raditega vabilo na shod ponavljamo. Sme pa priti vsak, ki se za stvar zani- ma. Tudi ženstvo naj ne izostane.

Invalidski davek. V državnem proračunu za le- to 1920-21 najdemo dva nova davka in sicer invalid- ski davek in davek na poslovni ali kupijski promet. Dohodki invalidskega davka se bodo porabili za in- validske podpore. Ta davek se bo pobiral od svote vseh neposrednih ali direktnih davkov, kot od zem- ljiškega, hišnega, pridobinskega, dohodinskega in plačarinskega davka in se bo pobiral sledeče: Do 80 K direktnega davka bo plačati 8 K invalidskega davka, do 200 K 24 K, do 400 K 48 K, do 800 K 96 K, do 1200 K 144 K, do 2000 K 248 K, do 2800 K 348 K, do 4000 K 500 K, do 6000 K 756 K, do 8000 K 1040 K, do 12.000 K 1680 K, do 16.000 K 2400 K, do 20.000 K 3200 K, do 28.000 K 4760 K, do 40.000 K 7200 K, do 60.000 K 11.400 K do in 80.000 direktnega davka pa 20 %. Na invalidski davek ne bo prav no- benih doklad. Ta davek dobimo gotovo, ker je finan- čni minister že dobil nalogo, da izdela pravilnik za razdelitev in pobiranje invalidskega davka.

Ponarejeni bankovci. V naši državi krožijo v prometu zelo dobro ponarejeni 20 dinarski ali 80 kronski bankovci, katerih je od pristnih zelo težko razločevati. Splošna barva ponarejenih bankovcev je bolj svila in belorazna, dočim je temeljna barva pristnih bankovcev bolj roza barve. Tukaj je treba največje pozornosti. Predno sprejmeš kak tak ban- kovec, dobro ga primerjaj s pristnim, ali pa vprašaj veščaka, da ne boš trpel škode. Torej naše kmetško ljudstvo, pozor!

Hmelj. Zatec, dne 25. 8. 1920. Tu se ni poja- njen semenjski položaj, ker trgovci čakajo, kaj bode čehoslovaška vlada določila glede izvoza hmelja; za sedaj se plačuje vseskozi po 3000 K č. za 50 kg (to je 10.500 K (naših) za 100 kg). Na semenju v Nürn- bergu je čvrsta kupčija po 2300—3000 mark za 50 kg (to je 9200—12.000 naših K za 100 kg).

Vinarstvo.

Jugoslavija se nima svojega strokovnega gla- sila za vinarstvo, kletarstvo in vinsko trgovino iz katerega bi črpala informacije zase in orientirala ino- zemske vinske trge. Zato je še mogoče, da pišejo no- vopečeni — jugoslovanski židi iz prejšnje Ogrske v nemške strokovne liste poročila, kjer pravijo, da se bo letošnji most dobil v Jugoslaviji po dve kroni in morda — še ceneje.

Cehoslovaška nima skoraj nobenih vinogradov, zato je navezana na uvoz. Vsled bojkota Madžarske je bil prekinjen uvoz vina iz te države, sedaj pa se je začela vinska trgovina zopet živahno razvijati, kakor kažejo prošnje vinskih trgovcev na ogrsko vlado za izvozna dovoljenja. V preteklem tednu je bi- lo strokovni komisiji za vinski eksport v Budimpešti predloženih nad 20.000 prošenj, večinoma za izvoz vina na — Cehoslovaško. Jugoslavija pa spi! Nem- ska Avstrija je baje z odlokom finančnega ministr- stva od 12. avgusta t. l. št. 40 Vlg. 112 dovolila prost izvoz prazne vinske posode za nakup vina. Jeli še vlada pri nas uvozna prepoved, mi ni znano, vse- kakor pa bi se morala odpraviti, da se olahkoči pro- met med obema državama. Nemška Avstrija je dose- daj porabila največ našega vina in ljudstvo je nava- jeno na našo kapljico.

Ogrska vlada je dovolila z odlokom št. 6710-1920 prost izvoz vinskega mosta — zavretega in ne- zavretega, od 5. septembra do 31. oktobra 1920. Kup- cem in prodajalcem ni treba čakati po več tednov in mesecev na izvozno dovoljenje, ampak zadostuje, da predložijo pobotnico črez prodano vino v znesku, ki odgovarja inozemski valuti. Za vsak liter izvoženega mosta pa se mora plačati 1 K 50 v. Iz Jugoslavije bi bil izvoz cenejši, kajti pri nas znaša izvozna carina samo 5 dinarjev za hektolter, to je 20 K ali 20 vin. za liter. Tuji naša država bi morala dovoliti prost izvoz vinskega mosta, vsaj od 20. septembra do 15. novembra t. l. Seveda bi morala v tem slučaju tudi skrbeti za potrebne vagone.

Prireditve.

Sv. Pavel pri Prebodu. Novo ustanovljena prostovoljna požarna bramba Sv. Lovrene priredi 8. t. m. veliko vrtno veselico na vrtni g. podnačelnika Matevža Kupec. Svira polnoštevila zabukovska god- ba. Ker se čisti dobiček porabi za nabavo novega o- rodja, se prosi za obilen obisk! Sosedna društva pa pomagajo, naj se na našo prireditve ozanimajo.